

Лікучова С. А.

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

ЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ ЗОБРАЖЕННЯ РУХУ НА ЗАХІД У ТВОРІ ЛАУРИ ІНГАЛЗ УАЙЛЬДЕР “LITTLE HOUSE ON THE PRAIRIE”

У статті проаналізовано лінгвістичний аспект зображення руху на захід у творі Лаури Інгалз Уальдер “Little house on the prairie”. Повість постає прикладом історичної міграції американського населення. Зазначено, що заселення західних територій американцями в 19 столітті заохочувалось Законом 1862 року. Відповідно до нього будь-який корінний мешканець Америки міг переселитися на території індійської резервації, мати свій наділ землі та займатися господарством. Такі умови життя були прийнятними для населення. Адже усього через чверть сторіччя майже весь край був покращений на штати та території. Попри це, переселенці були задоволені умовами життя на ще тоді невідомих преріях Заходу. Вони шукали нове життя – і вони його знайшли, хотіли бачити плоди своєї праці – і вони її побачили. Подорожуючи на Захід, американці відкривали нові кордони та межі. Вони не боялись перешкод, зовсім як герої повісті Лаури Інгалз Уальдер “Little house in the prairie”. Родина Інгалз подорожувала до західних територій Канзасу. Їх подорож стала основою життя, а дорога – частиною безтурботної подорожі. Саме в дорозі відбувались різноманітні пригоди, які згодом стали основою для повісті.

Лаура Інгалз Уайльдер у творі зобразила шлях своєї сім'ї на Захід за допомогою лінгвістичних засобів, що посилили увагу до цієї повісті. Серед лінгвістичних засобів зображення руху у повісті письменниця використала синонімічні ряди слів, запозичення, епітети, метафори, повтори, анафори, епіфори, риторичні запитання. Завдяки засобам увиразнення мови повість “Little house on the prairie” постає перед читачем яскравою сторінкою із життя письменниці. Таким чином, наповнивши яскравими прикладами засобів увиразнення мови, Лаура Інгалз Уайльдер зробила повість «Little house on the prairie» цікавою та унікальною для дослідження.

Ключові слова: міграція американців, переселення на захід, 19 століття, Лаура Інгалз Уальдер, лінгвістичні засоби.

Постановка проблеми. Історія руху американського населення на західні території у 19 столітті є актуальною у наш час. Історичний факт міграції американців на нові землі має безпосередній зв'язок історії з сьогоденням. Але цією темою зацікавлені не лише науковці. Зокрема, американська письменниця Лаура Інгалз Уальдер у повісті “Little house on the prairie” описує сім'ю переселенців та їхній шлях на Захід. Лінгвістичні засоби, такі як лексичні та стилістичні, вживаються у творі для відтворення задуму автора. Увага лінгвістів до дослідження зображення руху на Захід у творі Лаури Інгалз Уайльдер “Little house on the prairie” є недостатньою, що і зумовило вибір теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій: Висвітлення основних цілей міграції викликають постійний інтерес науковців, таких як Говард Синккотта, Дебора М. С. Браун, Стивен Бюрант

[4]. Дослідженням творчості американської письменниці Лаури Інгалз Уальдер займаються такі науковці, як Вільям Андерсон, Вільям Хольц, Аніта Феллман, Дональд Зочерт [10; 11; 12; 16].

Формулювання цілей статті. Мета статті – розкрити лінгвістичний аспект зображення руху американців на Захід у 19 столітті у творі Лаури Інгалз Уальдер “Little house on the prairie”. Окреслення головних цілей руху американців на Захід у 19 столітті ґрунтується на прийомах історичного методу. За допомогою аналізу виділено основні факти із життя американської письменниці Лаури Інгалз Уайльдер та розкрито задум її повісті “Little house on the prairie”; виокремлено основні лінгвістичні засоби зображення руху у творі.

Виклад основного матеріалу. Прикордоння багато в чому сформувало американське суспільство. Умови життя на Атлантичному узбережжі стимулювали подальшу міграцію та відкриття

нових регіонів. У віддалених поселеннях Кароліни та у Вірджинії люди не могли дістатися до прибережних ринків через брак шляхів та каналів, зазнавали утисків з боку приморських плантаторів, відповідно, теж пересувалися на Захід. Потік людності на Захід на початку 19 ст. призвів до поділу старих територій та прокладення нових кордонів. Коли до складу Союзу увійшли нові штати, політична карта стабілізувалась на схід від річки Міссісіпі. З 1816 р. по 1821 р. було створено шість штатів – Індіану, Іллінойс, Мен, Міссісіпі, Алабаму і Міссурі. Перше прикордоння мало тісні зв'язки з Європою, друге – з приморськими поселеннями, але долина Міссісіпі лишалась незалежною, і її людність тяжіла швидше до Заходу, аніж до Сходу.

Прикордоння було заселено строкатим людом. Вони грубуваті, але гостинні, щирі до чужинців, чесні й викликають довір'я. Запальні новосельці спритно корчували ліс на своїй землі. Вирощували для своїх потреб зерно, городину і плоди, полювали у хащах на оленів і диких індиків, рибалили у довколишніх річках, доглядали корів та свиней. Перепродувачі скуповували великі ділянки землі, а за зростання цін на них збували їх і знову рухалися далі на захід, торуючи шлях. То був період, коли, за висловом Джона Соула, що став популярним з легкої руки журналіста Гореса Грилі, молоді люди «ішли на захід і зростали разом із країною». Окрім переселення до Техасу, який належав Мексиці, рух сільськогосподарського пограниччя на захід не перетинав Міссурі до 1840 р. Тим часом Далекий Захід став ареною жвавої торгівлі хутрами, і це важило набагато більше, аніж вартість самих шкур [4, с. 140].

Фактичні мігранти опинилися поза страхом перед невідомим. Їх головна мотивація переміщення на захід – це знайти краще економічне життя, ніж те, яке вони мали. Фермери шукали більш велику, більш дешеву і більш родючу землю; продавці і торговці шукали нових клієнтів і нові можливості лідерства. Робочі хотіли більш високу оплату праці і кращі умови.

Зростання нації всюди було бурхливим. Лишалися не розв'язаними складні конфлікти, у зв'язку з відмінностями між різними частинами країни, що в 1860-х роках виллються у Громадянську війну. До того ж експансія на захід неминуче призводила до конфліктів із тубільним населенням цих земель – індіанцями [4, с. 143].

1830 року Конгрес ухвалив Закон про переселення індіанців, згідно з яким виділя-

лися кошти для депортації східних племен за Міссісіпі. 1834 р. на території сучасної Оклахоми була визначена спеціальна індіанська резервація [9, с. 78]. Попри все це, жителі Заходу пишалися своїм лідерством в русі за демократію та рівність. Нові штати Кентуккі, Теннессі, Алабама і Огайо були більш демократичнішими, ніж метрополії Сходу з погляду політики і суспільства. Західні держави були першими, що дали жінкам право голосувати. До 1900 Захід, особливо Каліфорнія й Орегон, проводили Прогресивний Рух. Вчені досліджували соціальну історію заходу у пошуках американського символу. Історія Канзасу, обговорена істориком Карлом Л. Беккером століття тому, відображає американські ідеали. Він писав: «Канзаський дух – американський дух, двічі дистильований. Це – новий щеплений продукт американського індивідуалізму, американського ідеалізму, американської нетерпимості. Канзас – Америка в мікросвіті» [4, с. 152].

Нові території ще незвіданого на той час Заходу стали новою ціллю у житті американського населення у 19 столітті. Міграційний процес набирав обертів, адже через деякий час на землях західної резервації поселенці почали своє нове щасливе життя. Не тільки науковці звертали увагу на цікаві подорожі американців на західні прерії, але й власне переселенці намагалися якомога більше спогадів залишити про ті чудові часи. Одна з них – американська письменниця Лора Інгалз Уайльдер. Авторка написала серію книг, присвячених мандррам її сім'ї преріями Канзасу та Міннесоти.

Лора Елізабет Інгалз Уайльдер народилась 7 лютого 1867 року поблизу селища Пепін, штат Вісконсін, США, у сім'ї Чарльза Філіпа Інгалз та Керолайн Лейк Інгалз [13]. Дитячі роки та юність майбутньої письменниці пройшли у мандрах пустельними степами Канзасу та Міннесоти. Після втрати батька, матері та старшої сестри Лора почала записувати історії про щасливі дні свого дитинства, а також цікаві історії батька, які він розповідав, сидячи біля багаття посеред степу або домашнього вогнища в одному з власноручно облаштованих будинків.

Повість “Little house on the prairie” була опублікована в 1935 році. Це розповідь про місяці подорожі сім'ї Інгалз степами Канзасу, навколо містечка Індепенденс, Канзас. Розповідь у творі йдеться від імені дівчинки Лори, що є прототипом письменниці [13]. Завдяки лінгвістичним засобам авторка представила шлях переселенців на Захід та їх захоплені мандри.

Серед лінгвістичних засобів зображення руху на Захід у творі Лаури Інгалз Уайльдер “Little house on the prairie” можна виділити лексичні та стилістичні.

Лексичні засоби – це засоби, які функціонують у мові для емоційної інтенсифікації висловлювання, використовуються для посилення виразності висловлювання, вони не пов’язані з переносними значеннями слова. Такі форми мови служать для емоційного чи логічного посилення мови. Вони відпрацьовані суспільною практикою, усвідомлені з погляду їх функціонального призначення та зафіксовані в граматиці і словниках. Їх вживання поступово нормалізується. Виробляються правила користування такими виразними засобами мови. Виразні засоби мають більшою мірою передбачуваності порівняно зі стилістичним прийомом [6, с. 356].

Стилістичні засоби – це цілеспрямоване використання мовних явищ, включаючи і виразні засоби, він обмежується одним рівнем мови. Будучи узагальненням, типізацією, згущенням об’єктивно існуючих в мові засобів, він не є натуралістичним відтворенням цих коштів, а якісно їх перетворює. Таке стилістичне явище є надбанням індивідуально-художнього стилю автора, творчим застосуванням закладеного в мові способу називання явищ. Це спосіб організації висловлювання, що підсилює виразність. На основі типізації виразних засобів мови створюються стилістичні прийоми [6, с. 362].

Основним засобом зображення руху у творі “Little house on the prairie” стає дорога, якою мандрують герої. В оксфордському словнику подана дефініція слова way, що є найуживанішим у творі: “Way – a road, track or path for traveling along; a course of travel or route taken in order to reach a place; a specified direction of travel or movement; a distance from one place to another”. («Шлях – дорога, траса або доріжка для подорожі; курс подорожі або маршруту, для того, щоб дістатися місця; зазначений напрямок руху або подорожі; відстань від одного місця до іншого») [14].

Найбільш уживаними лексичними засобами у творі можна вважати синоніми. Синоніми – це слова однієї частини мови, різні за звучанням та написанням, що мають близьке або тотожне лексичне значення [1, с. 184].

До слова way (рух) у творі зустрічаються такі синоніми: path, track, road: The path that went by the little house had become a road (Шлях, який проходив від будиночка став дорогою) [15, с. 1]. Слово “path” вживається у такому контексті для позначення

дороги як шляху, який повинні пройти герої твору. The track went straight to the creek (Доріжка йшла прямо до струмка) [15, с. 12]. Синонім “track” позначає напрям руху, яким слідує сім’я Інгалз. The road divided here, and you could not tell which was the more-traveled way (Дорога розділилась тут, і не можна було сказати, яка була більш придатною для продовження шляху) [15, с. 11]. Слово “road” у цьому контексті означає вибір правильного шляху для подорожі для героїв повісті.

У повісті присутні запозичені слова. Наприклад, jamboree, яке з англійської мови перекладається як свято, гуляння. Це поняття походить з індіанської мови і означає «мирна зустріч всіх народів». З буденної мови слово в цьому значенні майже зникло і вживається багатьма лише в іронічному значенні [14]. Авторка використала запозичення у розділі 21 під назвою “Indian Jamboree” («Індіанське Гуляння»). Там вона описала, як індіанці з племені Osage справляють гуляння одного зі свят. Сім’я Інгалз чула лише дивні звуки та спостерігала за танцями туземців [15, с. 189]. Також ім’я одного з індіанських солдатів, з яким познайомився батько сімейства, має приналежність до запозичення з іншої мови. Його ім’я Soldat du Chene, що в перекладі з французької мови означає «Солдат Чен» [15, с. 214].

Серед лексико-стилістичних засобів у творі присутні епітети, метафора, анафора та епіфора.

Епітет – художнє образне значення, що підкреслює характерну рису, визначальну якість явища, предмета, поняття [5]. It was a long, long way to Indian Territory (Це був довгий, довгий шлях до Індійської території) [15, с. 4]. Епітет “long” у контексті вжито для підкреслення відстані шляху, який ще доведеться пройти героям твору. The road went down and up and down and up again, over gently curving land (Дорога йшла вниз і вгору, і вниз і вгору знову над злегка вигнутою землею) [15, с. 11]. В цьому значенні розуміємо, що дорога була звивиста, ніби закручена, і постала такою перед мандрівниками. Laura went along it a little way (Лаура пішла вздовж вузької дороги) [15, с. 39]. Епітет “little” у цьому реченні позначає невеликий шлях для подолання.

Метафора – вид тропів, побудованих на основі вживання слів та виразів у переносному значенні [5]. It was a little way upstream. The tape was spun in that direction (Це був маленький шлях вгору за течією. Стрічка була закручена у цьому напрямку) [15, с. 13]. Із контексту стає зрозумілим, що слово tape вжито у переносному значенні до слова дорога.

Анафора – єдинопочаток; одна із стилістичних фігур; вживаний на початку віршових рядків звуковий, лексичний повтор чи повторення протягом цілого твору або його частини строфічних структур [8, с. 125]. У творі на прикладі пісні вжито анафору.

“Some like it hot, Some like it cold, Some like it in the pot, Nine days old. I like it hot, I like it cold, I like it in the pot, Nine days old”.	«Хтось полюбляє гарячим Хтось полюбляє холодним, Хтось полюбляє у горщику, Дев’ятиденну. Я полюбляю гарячою, Я полюбляю холодною, Я полюбляю у горщику, Дев’ятиденну» [15, с. 182].
---	--

Епіфора – єдинокінець; одна із стилістичних фігур, протилежна до анафори; повторення однакових виразів, слів або звукових словосполучень у кінці строфічних структур [8, с. 130]. Строфа “Nine days old” є прикладом епіфори. У пісні йдеться про вечерю у сім’ї. Завдяки анафорі та епіфорі її легко повторювати та наспівувати.

У повісті вжито декілька прикладів синтаксичних засобів увиразнення мовлення, серед яких повтори та риторичні запитання. Так, повтор полягає в повторенні слів, синонімів та синтаксичних конструкцій. Це стилістичний прийом, яким можна створювати нові засоби і фігури, бо він може охоплювати мовні одиниці всіх рівнів — звуки, морфеми, форми слова, словосполучення, речення, строфи [5]. *More and more and more Indians came riding by. They looked and looked and looked at Indians riding by. There were a few more women and a few more naked Indian children* (Все більше і більше індіанців проїжджало. Вони

дивились і дивились на індіанців, які проїжджали. Там було ще декілька жінок та ще декілька роздягнених індіанських дітей) [15, с. 222]. У цьому уривку повтор вжито для підкреслення чисельності населення, яке побачила сім’я Інгалз, та для стилістичного увиразнення мови твору.

Риторичне запитання – риторична фігура, яка полягає у використанні запитання, що містить у собі ствердну відповідь. Використовується як засіб відтворення діалогу з уявним співрозмовником [5]. *Do you like going out west where Indians live?* (Ти хочеш поїхати на захід, де живуть індіанці?) [15, с. 6]. *Now which way?* (Тепер яким шляхом?) [15, с. 11]. Риторичні запитання вжито для відтворення діалогу героя із самим собою, висвітлення питань, які його хвилюють.

Висновки. Подорожуючи на Захід, американці відкривали нові кордони та межі. Вони не боялись перешкод, зовсім як герої повісті Лаури Інгалз Уальдер “Little house in the prairie”. Родина Інгалз подорожувала до західних територій Канзасу. Їх подорож стала основою життя, а дорога частиною безтурботної подорожі. Саме в дорозі відбувались різноманітні пригоди, які згодом стали основою для повісті. Авторка широко використала лексичні та стилістичні засоби для опису шляху на Захід. Твір насичений синонімами, запозиченнями, епітетами, метафорами, повторами, риторичними запитаннями, анафорами та епіфорами. Завдяки засобам увиразнення мови Лора Інгалз Уайльдер у своїй повісті окрасила загальну канву тексту, навела синонімічні ряди для урізноманітнення значення слів, а також наявні у повісті запозичення підкреслюють оригінальність повісті “Little house on the prairie”.

Список літератури:

1. Антрушина Г. Б. Лексикологія англійського мови: Учеб. Пособие для студентов / Антрушина Г. Б., Афанасьєва О. В., Морозова Н. Н. Москва : Дрофа, 1999. 288 с.
2. Гальперін І. Р. Стилістика англійської мови. Москва : Вища школа, 1981. 334 с.
3. Дубенко О. Ю. Порівняльна стилістика англійської та української мов : посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів. Вінниця : Нова Книга, 2005. 224 с.
4. Історія сполучених штатів : нарис / [Говард Синккотта, Дебора М. С. Браун, Стивен Бюрант та ін.]; пер. на укр. Ю. Лісняк та ін. Київ : «Діалог інтернешнл». 406 с.
5. Мацько Л. І. та ін. Стилістика української мови. Підручник / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; За ред. Л. І. Мацько. Київ : Вища шк., 2003. 462 с. URL: http://litmisto.org.ua/?page_id=7116 (дата звернення 13.05.2021).
6. Ніколаєнко А. Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика. Вінниця : Нова Книга, 2007. 528 с.
7. Орилмор Ч. Основные проблемы лексической семантики. *Новое в зарубежной лингвистике*. Вып. XII. Москва, 1983, с. 74–122.
8. Єфімов Л. П. Стилістика англійської мови і дискурсивний аналіз : учбово-методичний посібник / Л. П. Єфімов, О. А. Ясінецька. Вінниця : Нова книга, 2004. 240 с.
9. Allen F.L. (1986) *The Big Change: America Transforms Itself, 1900-1950*. New York : Harper & Row.
10. Anderson W. B. (1984). A Journey Through the Land of ‘Little Houses.’ *American History Illustrated*. v. 19, no. 5, pp. 14–19.

11. Fellman A. C. (2008). *Little House, Long Shadow*. Columbia : University of Missouri Press, 2008.
12. Holtz W. L. (1984). Closing the Circle: The American Optimism of Laura Ingalls Wilder. *Great Plains Quarterly*, v. 4, no. 2, pp. 79–90.
13. Laura Ingalls Wilder Biography. *Encyclopedia of World Biography*. URL: <http://www.notablebiographies.com/We-Z/Wilder-Laura-Ingalls.html> (дата звернення 10.05.2021).
14. Oxford Language Dictionaries Online. URL: <http://www.oxforddictionaries.com>. (дата звернення 10.05.2021).
15. Wilder L. I. (1974) *Little house on the prairie*. New York, London: Harper & Row.
16. Zochert D. M. (1977). *Laura: The Life of Laura Ingalls Wilder*. New York : Avon Books.

Likuchova S. A. LINGUISTIC ASPECT OF IMAGE OF THE MOVEMENT TO THE WEST IN THE NOVEL BY LAURA INGALLS WILDER “LITTLE HOUSE ON THE PRAIRIE”

The article analyzes the linguistic aspect of the image of the movement to the West in the novel by Laura Ingalls Wilder “Little House On the Prairie”. The novel appears an example of the historical migration of the American population. It is mentioned that the settlement of Western territories by Americans in the 19th century was encouraged by the Law of 1862. According to it, any guest resident of America could relocate on the territory of Indian reservation, have its own land and engagement. Such conditions of life were brought to the population. After all, in a quarter of the century, almost all area was divided into the states and territories. Despite, settlers were satisfied with the conditions of life on even then unknown prairies of the West. They searched for a new life and they found it, wanted to see the results of their work and they saw it. Traveling to the West, Americans opened new borders and limits. They were not afraid of obstacles, altogether as heroes of novel by Laura Inhalls Wilder “Little House in the Prairie”. Inhalls family traveled to Western Territories of Kansas. Their journey became the basis of life, and the road became a part of a carefree journey. There was a variety of adventures that later became the basis for the story.

Laura Inhalls Wilder in the novel portrayed the family’s way to the west with the help of linguistic means that intensified attention to this story. Among the linguistic means of the image of the movement in the story the writer used synonymous rows of words, borrowing, epithets, metaphors, repetitions, anaphors, epifules, rhetorical questions. Thanks to the expressive language, “Little House On The Prairie” is facing the reader with a bright page from the writer’s life. Thus, filling with bright examples of language, Laura Ingalls Wilder made a novel “Little House On The Prairie” interesting and unique for research.

Key words: migration of Americans, resettlement to the West, 19th century, Laura Ingalls Wilder; linguistic means.